

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 9. jūlijā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Jānis Neimanis un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 117/2021),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs pēc būtības lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 360) 38.²⁷ punktu redakcijā, kas bija spēkā no 2021. gada 1. jūnija līdz 2021. gada 14. jūnijam, (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91., 93. un 106. pantam un spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

2. Apstrīdētā norma paredz izņēmumus no epidemioloģiskās drošības pasākumiem personām, kurām ir sadarbbspējīgs vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, kas apliecina, ka persona ir vakcinēta pret Covid-19 infekciju un ir pagājušas četrpadsmit dienas pēc pilna vakcinācijas kursa pabeigšanas ar Eiropas Zāļu aģentūras vai līdzvērtīgu regulatoru reģistrētām vai Pasaules Veselības organizācijas atzītām vakcīnām atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai vai no divdesmit divām līdz

deviņdesmit dienām pēc vakcīnas „Vaxzevria” pirmās devas saņemšanas un uzreiz pēc „Vaxzevria” otrās devas saņemšanas vai persona ir pārslimojusi Covid-19 infekciju.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtās konstitucionālās sūdzības pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18., 19.² un 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesas kolēģija var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šo uzskatu pamatot. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta septītās daļas 1. punktam pieteikumam jāpievieno paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības,

proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Satversmes tiesa ir atzinusi, ka jēdziens „aizskar” ietverts Satversmes tiesas likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no *actio popularis* jeb sūdzības vispārības labā (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*). Lai nošķirtu gadījumus, kad persona konstitucionālo sūdzību iesniedz nolūkā aizstāvēt savas tiesības, no gadījumiem, kad persona to dara vispārības labā, nepietiek ar konstatāciju, ka persona pieder pie grupas, uz kuru tiesību norma attiecas. Iesniedzot konstitucionālo sūdzību, pieteikuma iesniedzējam jānorāda objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturo viņa pamattiesību aizskārumu un ļauj konstatēt tā rašanās brīdi (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 16.3. un 22.3. punktu*).

Pieteikumā vispārīgi norādīts, ka apstrīdētajā normā ir paredzēti vairāki atvieglojumi personām, kuras ir pārslimojušas Covid-19 infekciju vai kuras ir vakcinētas pret to. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka vakcinācija, pamatojoties uz apstrīdēto normu, ir obligāta, lai sniegtu publiskus pakalpojumus vai saņemtu sociālos pakalpojumus. Tādējādi apstrīdētā norma nostādot Pieteikuma iesniedzēju nelabvēlīgā situācijā iepretim personām, kuras ir pārslimojušas Covid-19 infekciju vai pret to vakcinējušās. Tomēr kolēģija vērs uzmanību uz to, ka tieši no apstrīdētās normas neizriet nedz vispārīgs aizliegums strādāt konkrētā darbavietā, nedz aizliegums saņemt sociālos pakalpojumus arī personām, kuras nav pārslimojušas Covid-19 infekciju vai pret to vakcinējušās. Apstrīdētā norma noteic izņēmumus no epidemioloģiskās drošības pasākumiem.

Pieteikumā ir citētas Satversmes un Noteikumu Nr. 360 normas, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par apstrīdētās normas saturu. Tomēr pieteikumā nav norādīti objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturotu tieši Pieteikuma iesniedzējam ar apstrīdēto normu radīto pamattiesību aizskārumu un ļautu konstatēt tā rašanās brīdi. Proti, pieteikumā nav norādīts, kad un kā apstrīdētā norma ir kļuvusi attiecināma uz Pieteikuma iesniedzēju un kādas tieši nelabvēlīgas sekas šī norma viņam ir radījusi. Pieteikumam nav arī pievienoti dokumenti, kas tiesai ļautu pārlicināties par apstākļiem, ar kuriem Pieteikuma iesniedzējs saista savu pamattiesību aizskārumu.

Tādējādi nav konstatējams tādu apstākļu kopums, kas ļautu Satversmes tiesai pārlicināties par to, ka apstrīdētā norma aizskar tieši Pieteikuma iesniedzēja Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā, sestās daļas 1. punktā un septītās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 117/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Aldis Laviņš